

MEZINÁRODNÍ OBCHOD 2017

východiska; komparace svět - ČR

Charakteristika etap mezinárodního obchodu po roku 1945

Faktory:

Politické. Rozpad koloniální soustavy a růst ekonomické váhy USA v souvislosti s angažmá v zahraniční politice

Ekonomické: zvyšování blahobytu

Institucionální: institucionální zakotvení v podobě GATT

Charakteristika etap mezinárodního obchodu po roku 1945

Postavení SSSR v mezinárodním obchodu:

- Vznik RVHP – izolace od liberalizace mezinárodního obchodu
- Plánovité obchody (hotové výrobky – vše za suroviny)

Uplatnění zájmu SSSR

Prosakování tržních cen ze „západu“

Charakteristika etap mezinárodního obchodu po roku 1945

GATT → WTO → 2007

General Agreement on Tariffs and Trade – všeobecná dohoda na clech a obchodu

KONSENSUÁLNÍ PRINCIP

Regionální dohody (USA, EU → úprava osamoceně + speciální obchody)

STRATEGICKÝ FAKTOR:

MÍR → stabilita prostředí → strategicky významné lokality

ETAPY POVÁLEČNÉHO VÝVOJE „MO“

ETAPA poválečné obnovy 1945 – 1951

Korejský konflikt

Marshallův plán – poskytnutí deviz
„západu“ = nákup surovin

OEEC – distribuce Marshallova plánu –
odstranění následků války; tlak
veřejnosti → stimuly pro rozvoj průmyslu
a stavebnictví

Organization for European Economic Cooperation (OEEC),

ETAPY POVÁLEČNÉHO VÝVOJE „MO“

V **I. Etapě** poválečného vývoje → sociální programy – po roce 1945

Japonsko → ekonomický vzestup, alternativa proti komunismu Číny a Severní Koree.

Německo, Japonsko slouží jako nástroje proti komunismu

ETAPY POVÁLEČNÉHO VÝVOJE „MO“

II. Etapa vysokého ekonomického růstu

Růst mezinárodního obchodu 1951 – 1973

Hospodářský zázrak

Nositelé:

USA + Západ Evropy + Japonsko

Vede k otevření mezinárodního obchodu

→ poptávkový faktor mezinárodní scény

ETAPY POVÁLEČNÉHO VÝVOJE „MO“

Příčiny:

- 1.) ekonomicko-historické → rezervy v oblasti růstu blahobytu (reakce na krizi 30. let)
- 2.) diferenciacie zemí v mezinárodním obchodu → socialistický experiment
rozporný vývoj rozvojových zemí

ETAPY POVÁLEČNÉHO VÝVOJE „MO“

III. Etapa MO

Etapa strukturálních krizí a adaptace (1974 – 1989)

Základem je ropný šok (1973); Arabsko-Izraelský konflikt → skokový růst ceny ropy (barel z 1,5 na 11 USD)

Dopad na ekonomickou strukturu zasáhl západní Evropu → pozitivní vliv z pohledu politiky úspor → HI-TECH

ETAPY POVÁLEČNÉHO VÝVOJE „MO“

Vytváření státu blahobytu – budování soc. sítě prostřednictvím veřejných zdrojů.

Změny poměru ekonomických sil

Nově se rodící konkurenti – Japonsko, Jižní Korea, Latinská Amerika

Soustředění na adaptační proces, přizpůsobení se podmínkám na vnitřním trhu → KONKURENCESCHOPNOST

ETAPY POVÁLEČNÉHO VÝVOJE „MO“

IV. Etapa postupující globalizace po roce 1990

Posilování tržního principu:

1. Dochází k reorientaci zemí v mezinárodní dělbě práce (zánik RVHP)
2. Ekonomická sféra vlivu → ropa, plyn → bezpečnost → mezinárodní politika je dimenzí MO
3. Rozšíření EU (15 na 27) → posílení vyjednávací pozice (negociace) → společná obchodní politika → pravomoci v mezinárodním obchodu
4. Postupující globalizace; vliv WTO

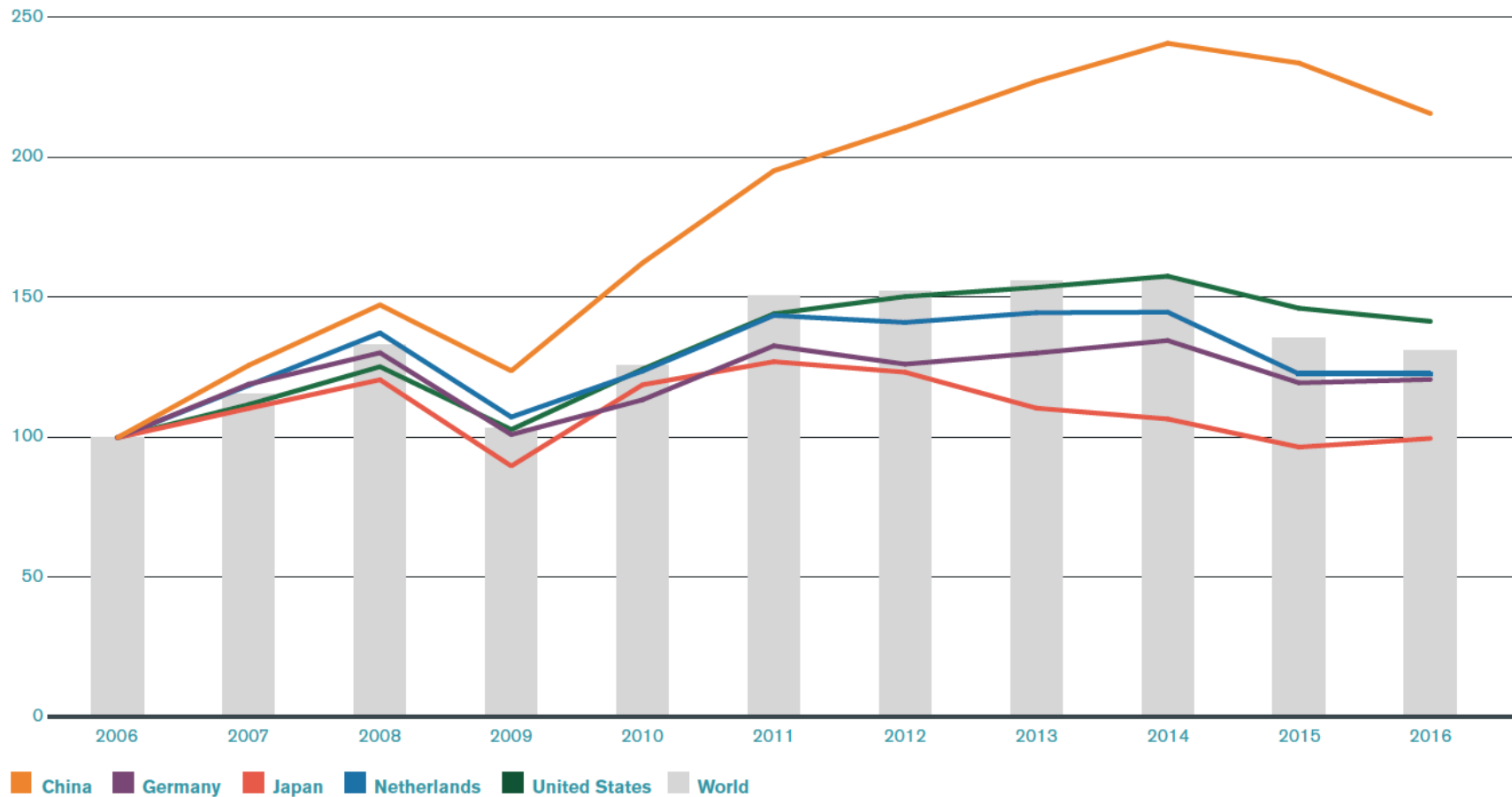
Současný světový stav MO

World merchandise trade and trade in commercial services, 2005-2015

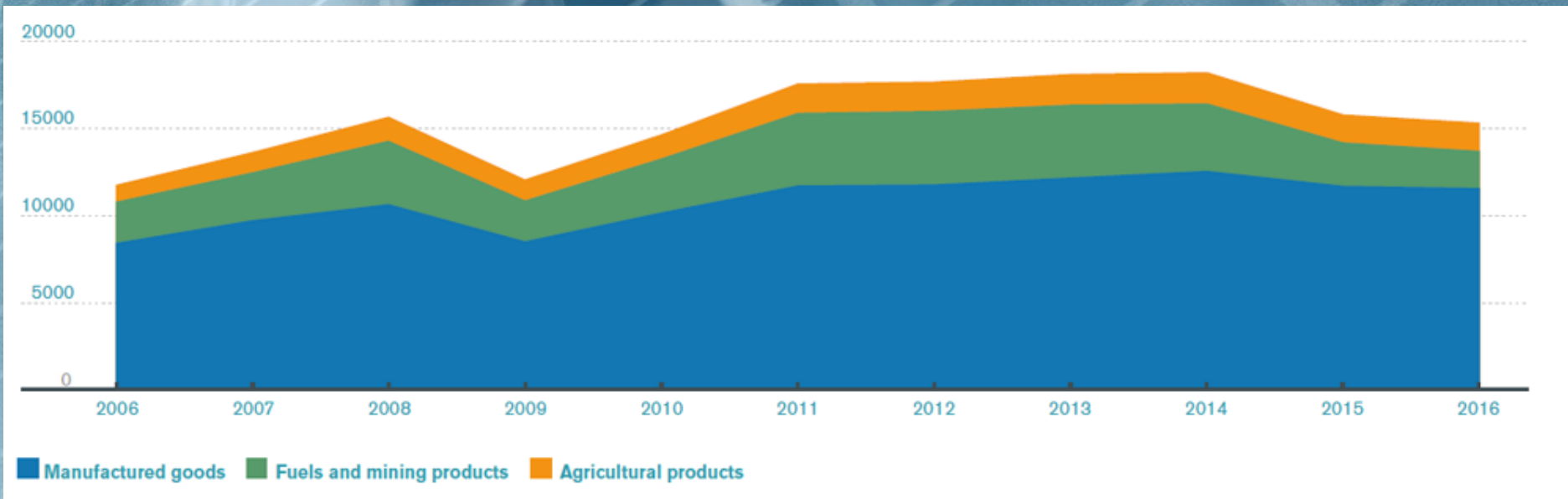
Současný světový stav MO zboží

Leading traders and world exports of merchandise trade, 2006-2016
(Indices, 2006 = 100)

Source: WTO Secretariat.

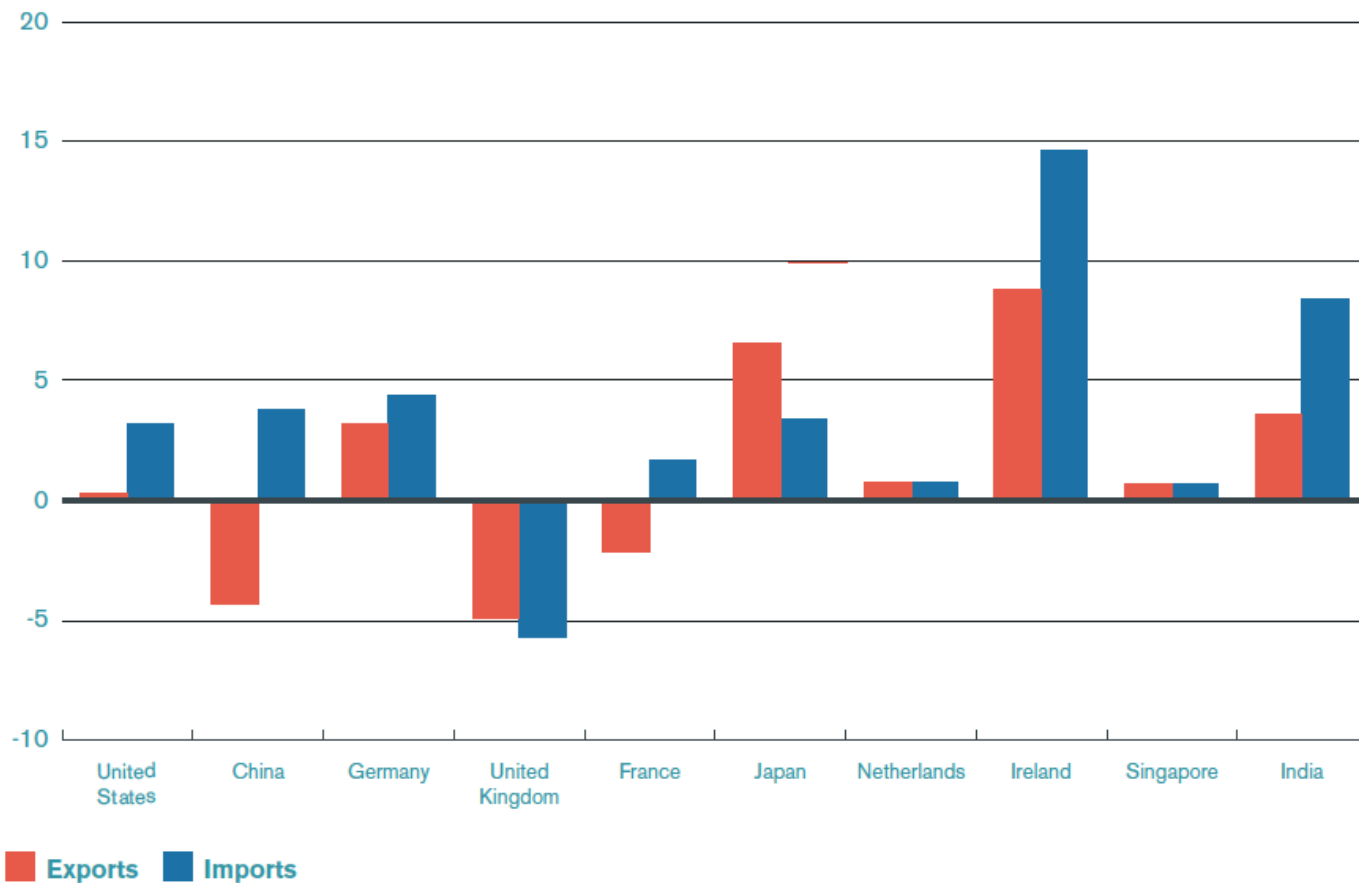
Mezinárodní obchod – hlavní produktové skupiny - zboží

Současný světový stav MO služby

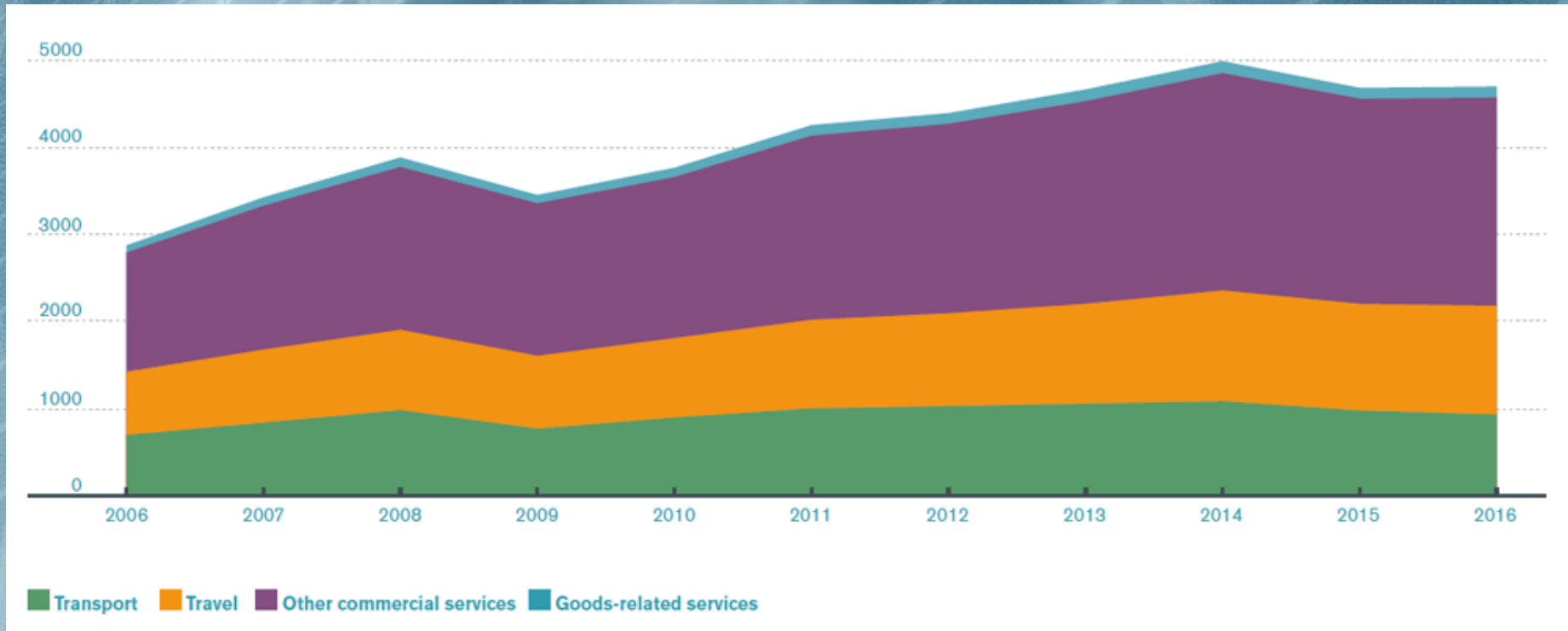
Chart 5.6:

Leading traders of commercial services, 2016
(Annual percentage change, %)

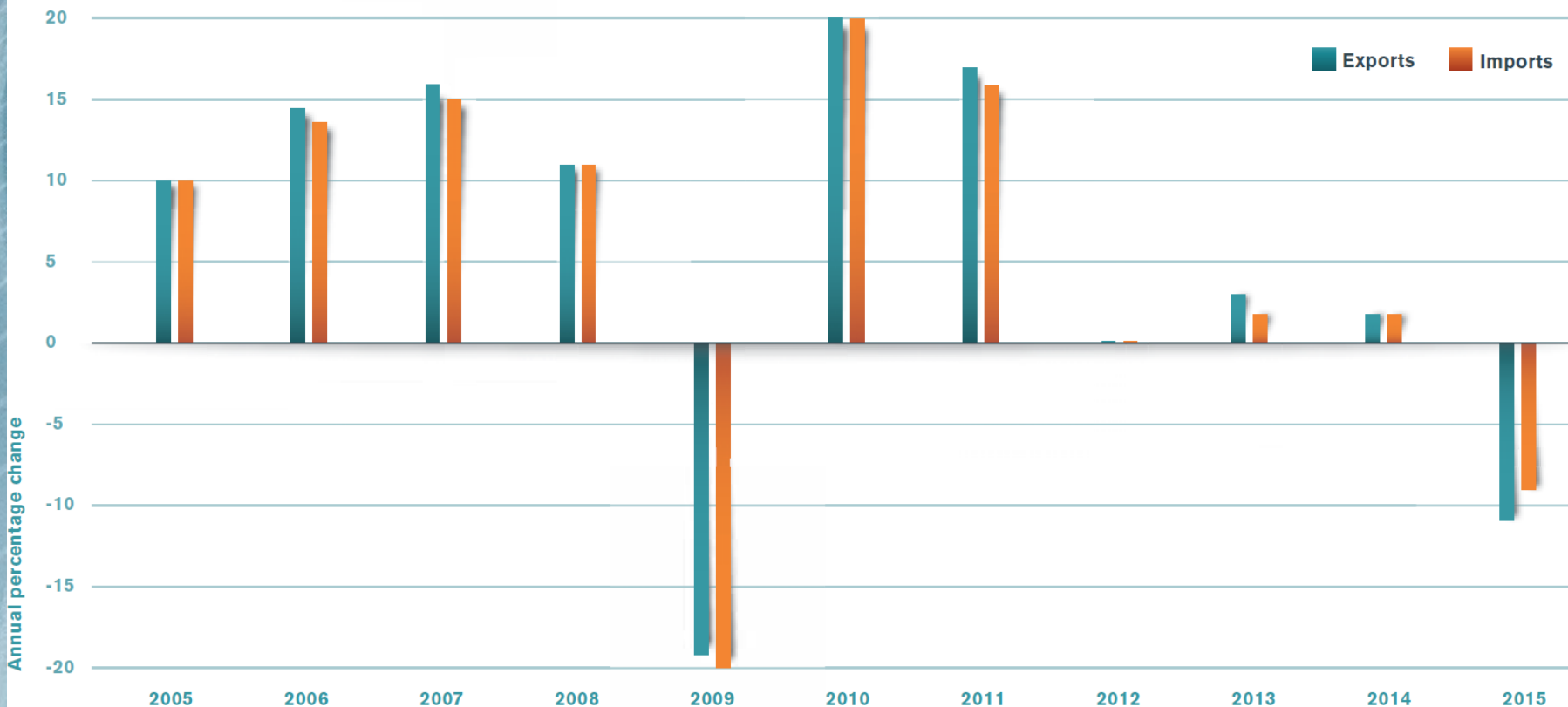
Source: WTO-UNCTAD-ITC estimates.

Mezinárodní obchod – hlavní produktové skupiny - služby

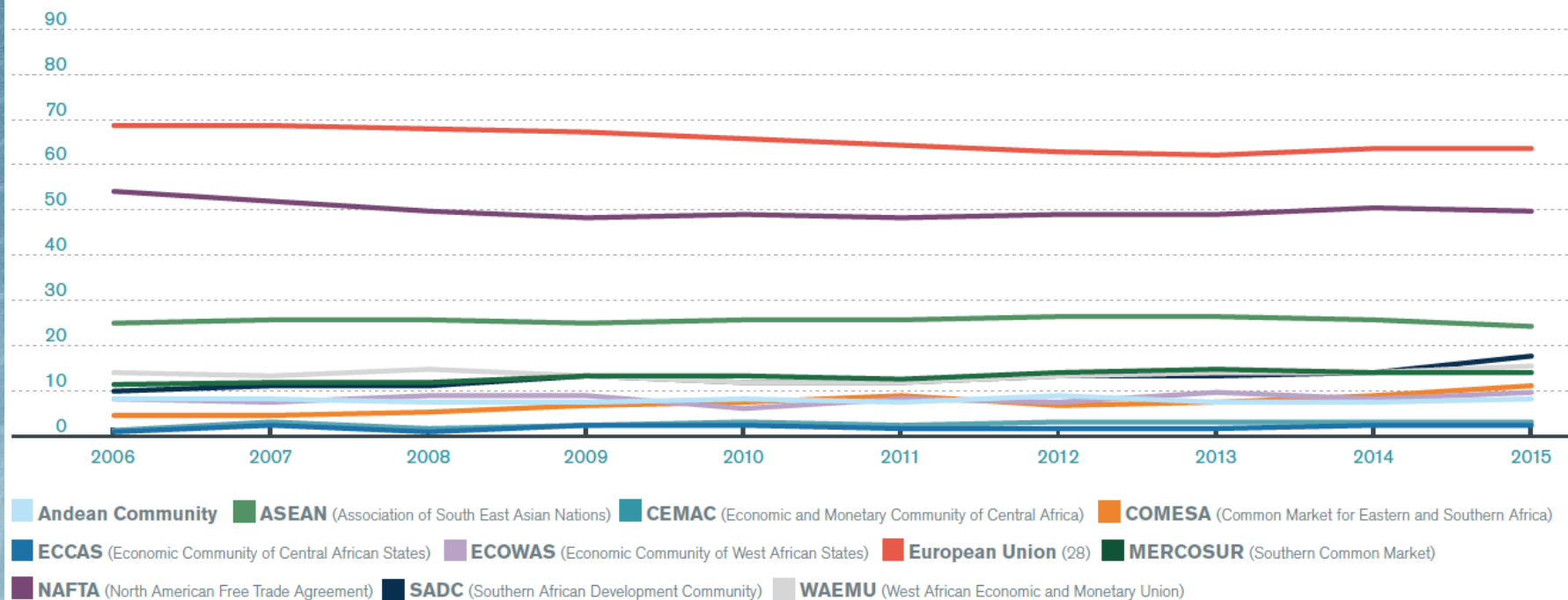
Růst/pokles obchodu se zbožím

Growth of world merchandise trade, 2005-2015

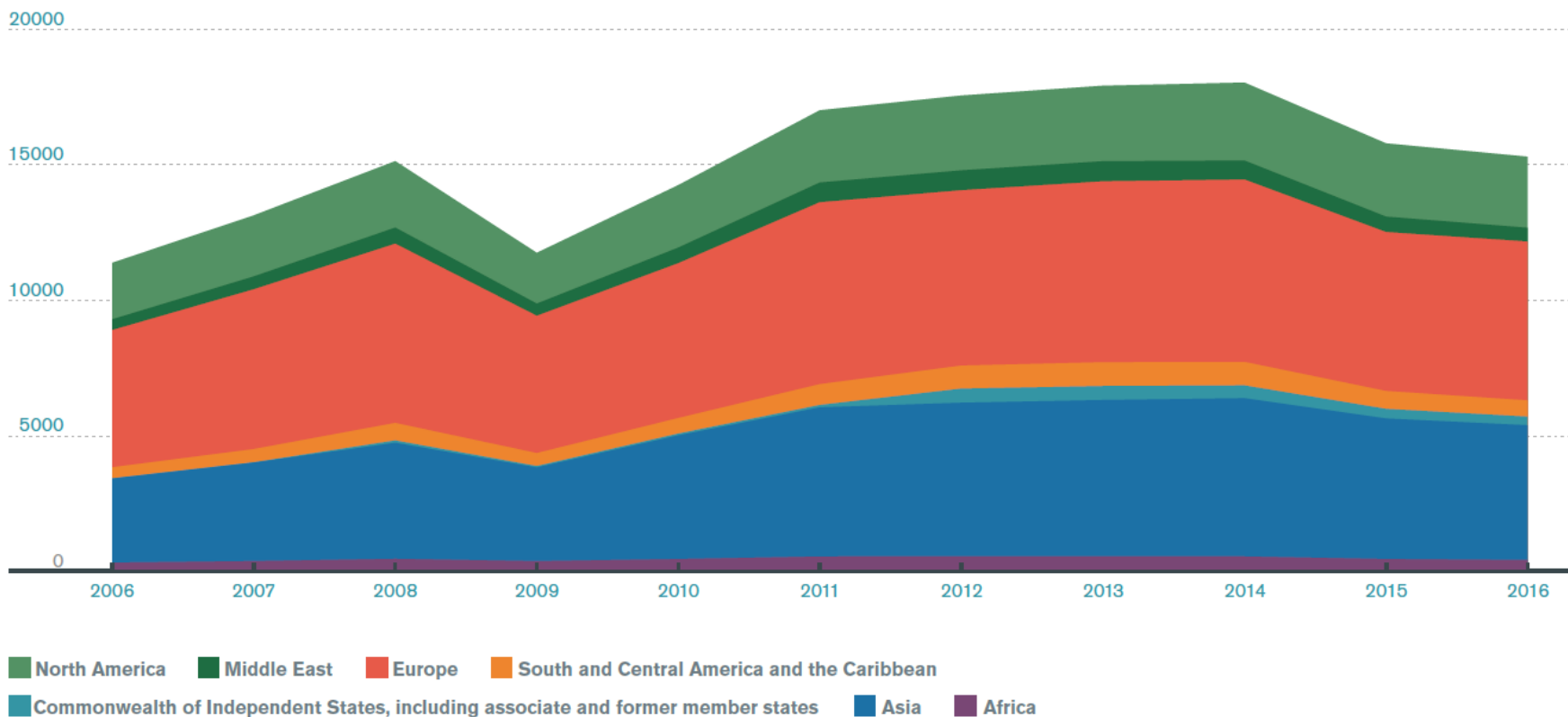
Zastoupení v obchodu se zbožím – Regionální uskupení

Exports within regional trade agreements, 2006-2015^a (Share, %)

Regionální zastoupení v obchodu se zbožím

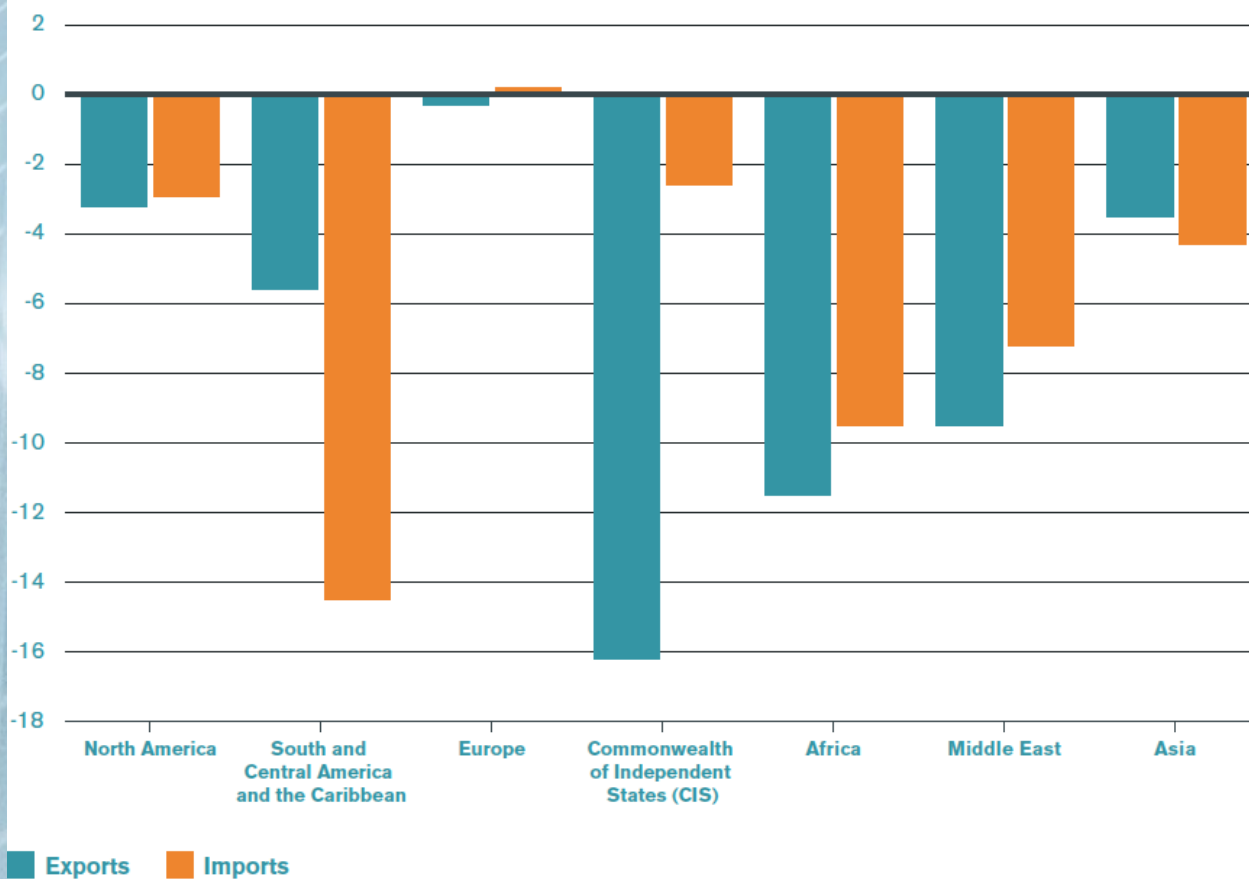
World merchandise trade of WTO members, 2006-2016 (US\$ billion)

Regionální zastoupení v obchodu se zbožím 2016

Chart 5.2:

Merchandise trade by region, 2016
(Annual percentage change, %)

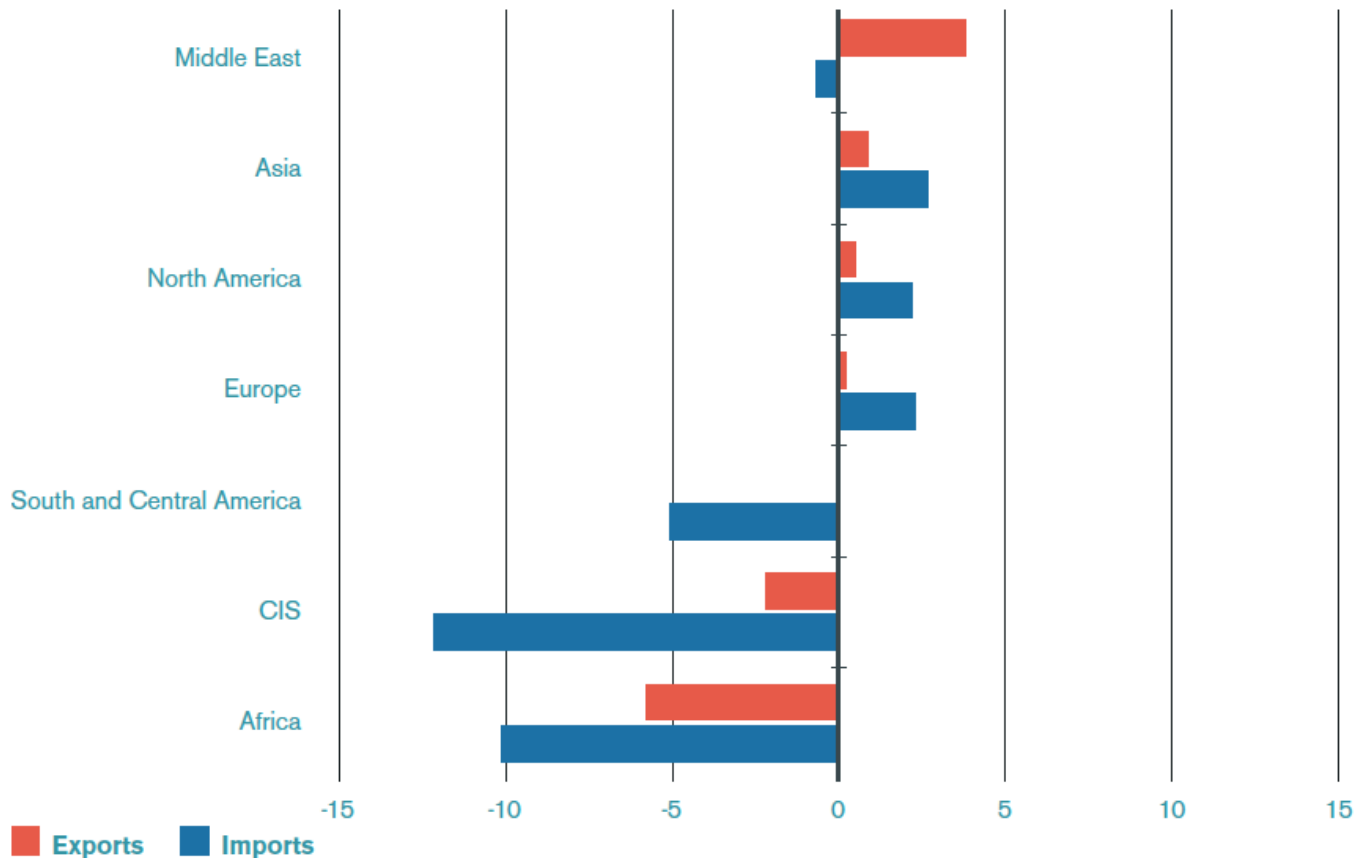

Source: WTO Secretariat.

Regionální zastoupení v obchodu se službami 2016

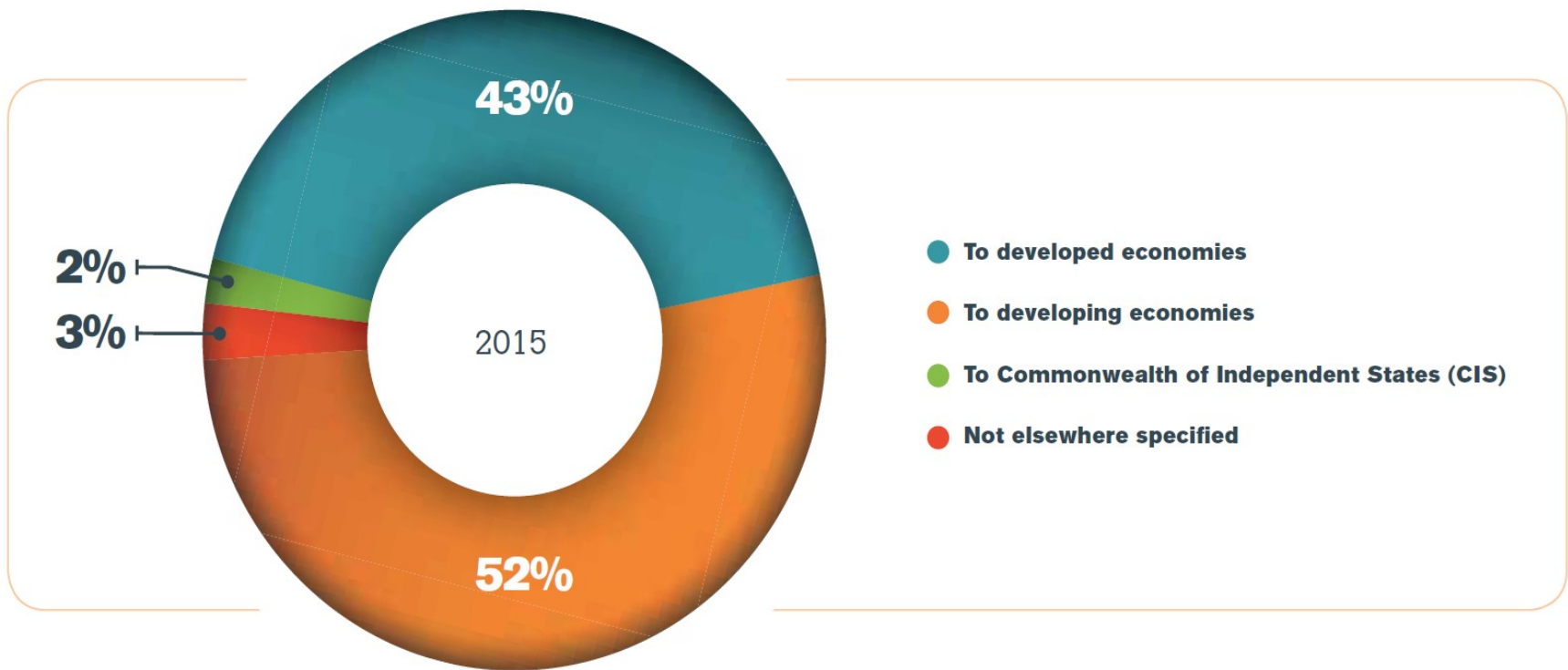
Chart 5.5:

Trade in commercial services by region, 2016
(Annual percentage change, %)

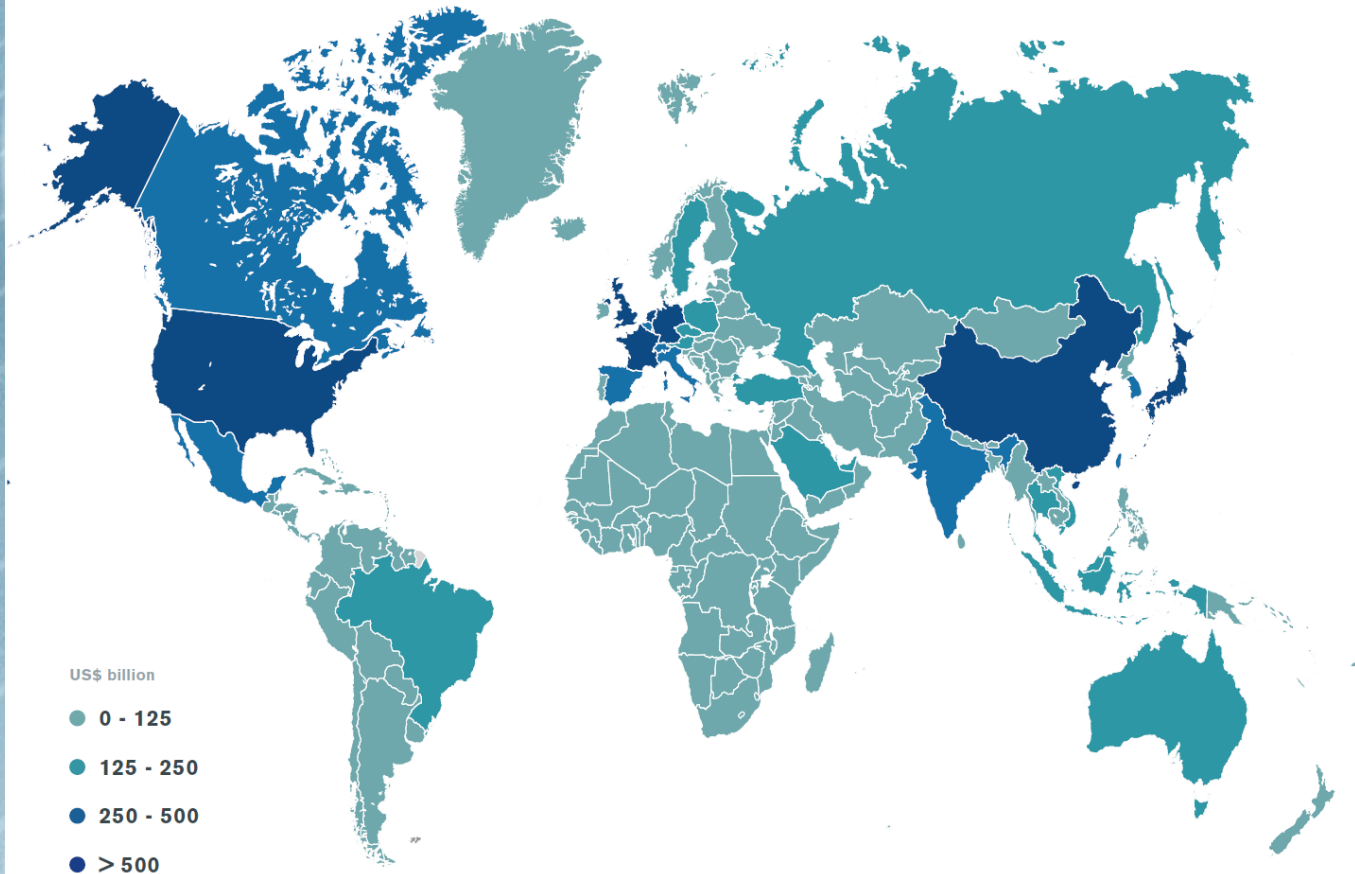
Source: WTO-UNCTAD-ITC estimates.

Rozvojové ekonomiky v MO v roce 2015

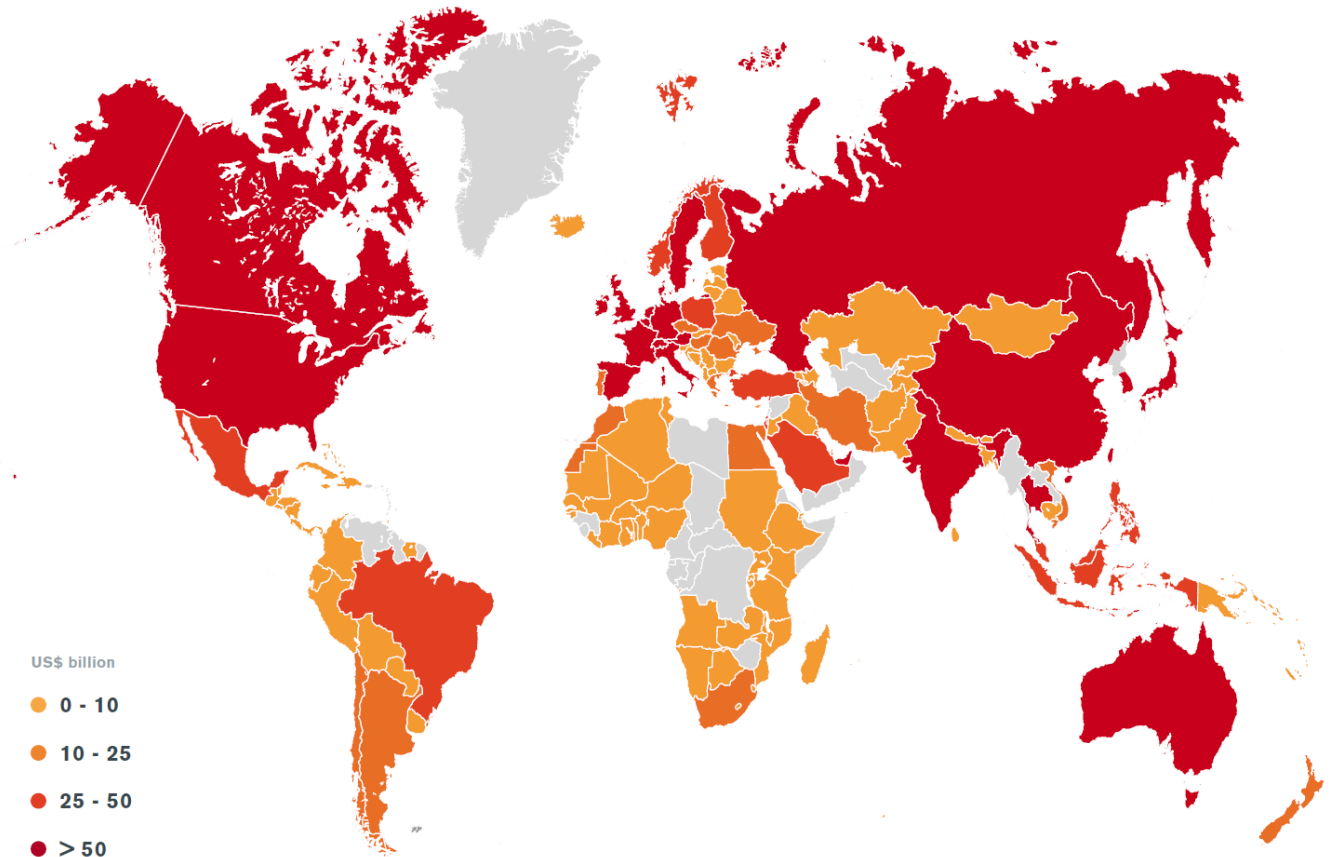
Zastoupení zemí (USD) v MO – zboží 2016

Economies by size of merchandise trade, 2016

Zastoupení zemí (USD) v MO – služby 2016

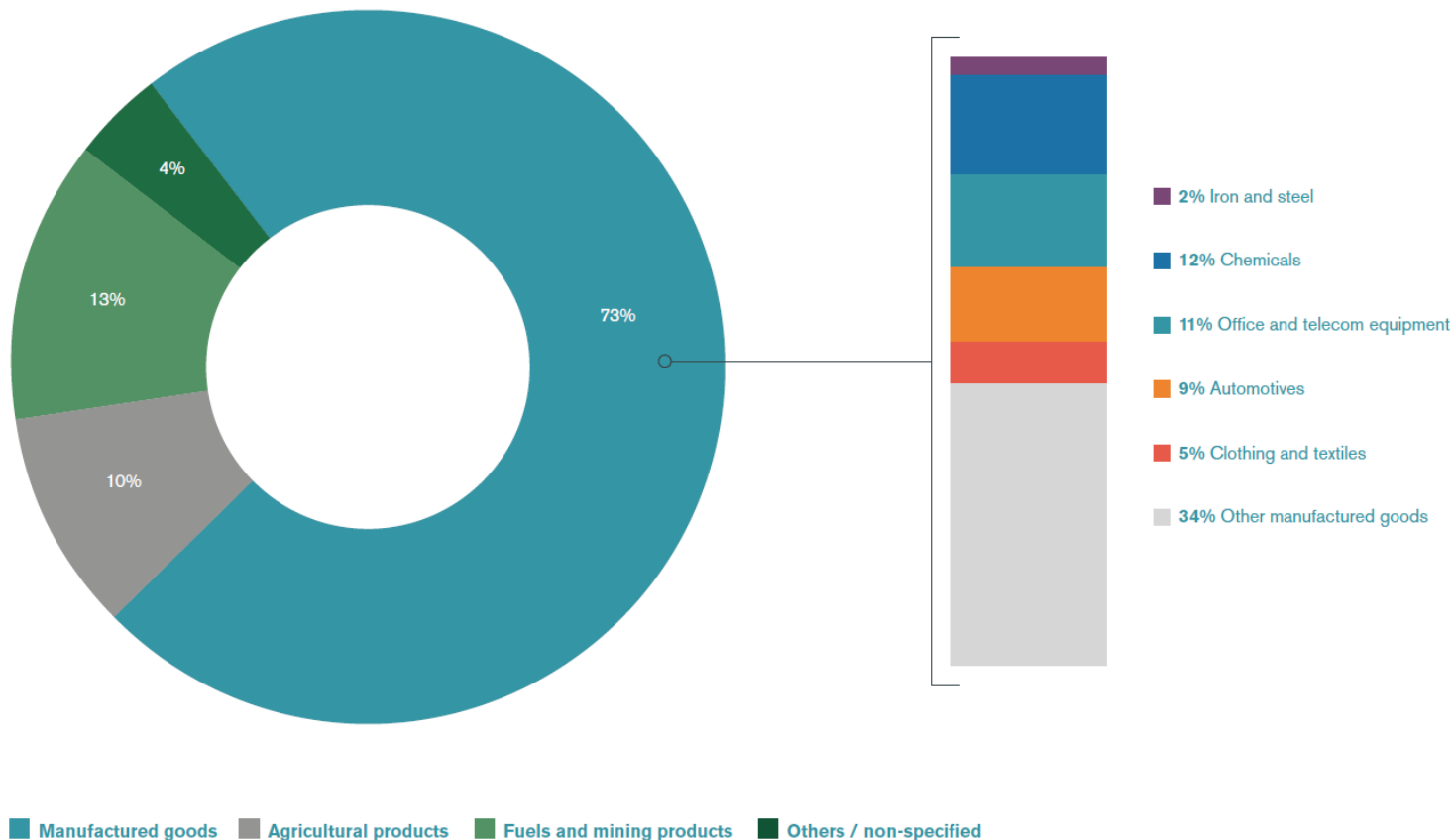
Economies by size of trade in commercial services, 2016

„Odvětví (zboží)“ zastoupené v MO

Chart 4.1:

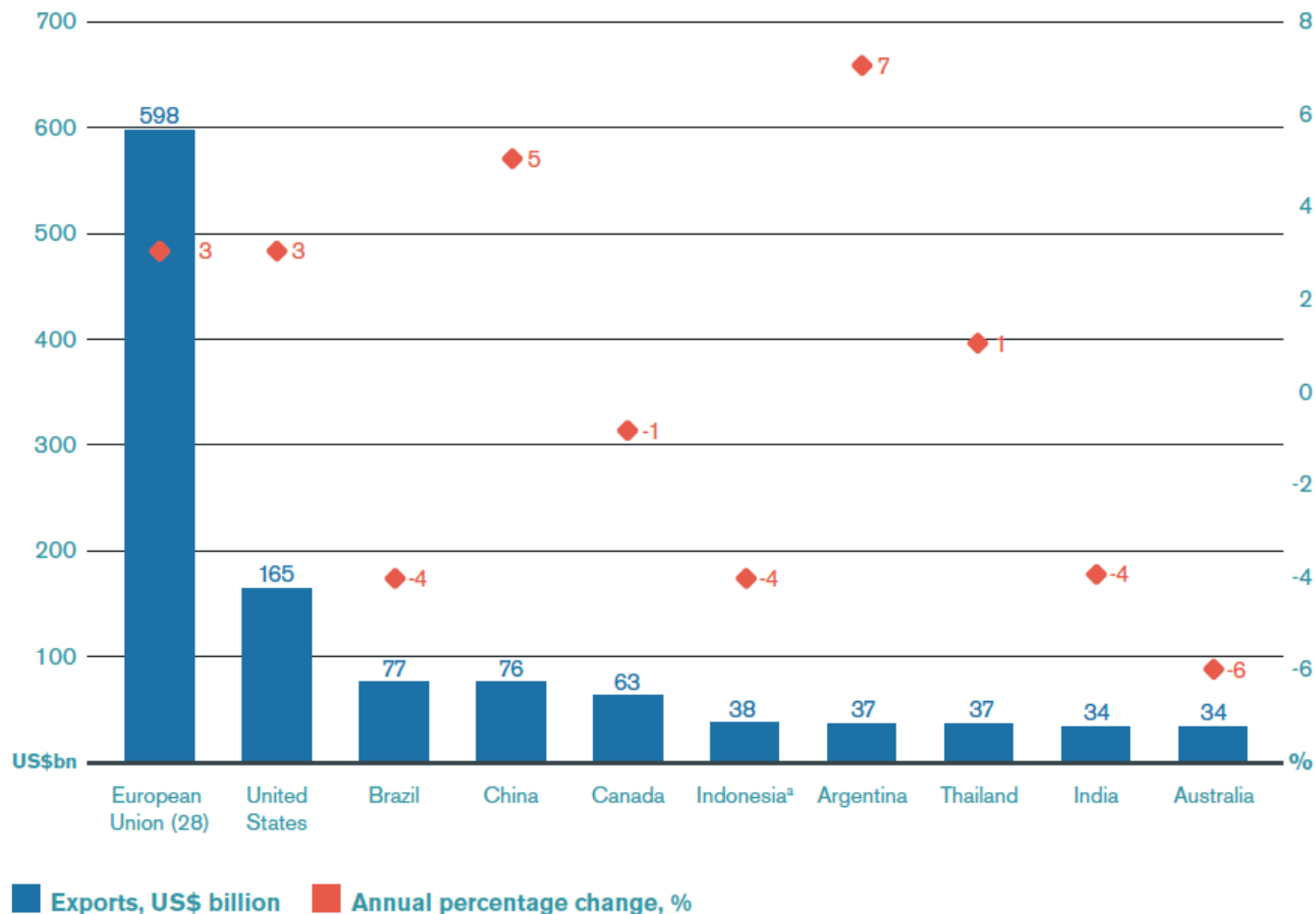
World merchandise exports by major product groups, 2016
(Share, %)

Source: WTO Secretariat.

Zastoupení zemí v exportu zboží v MO za rok 2016

Top ten exporters of agricultural products, 2016
(US\$ billion and annual percentage change, %)

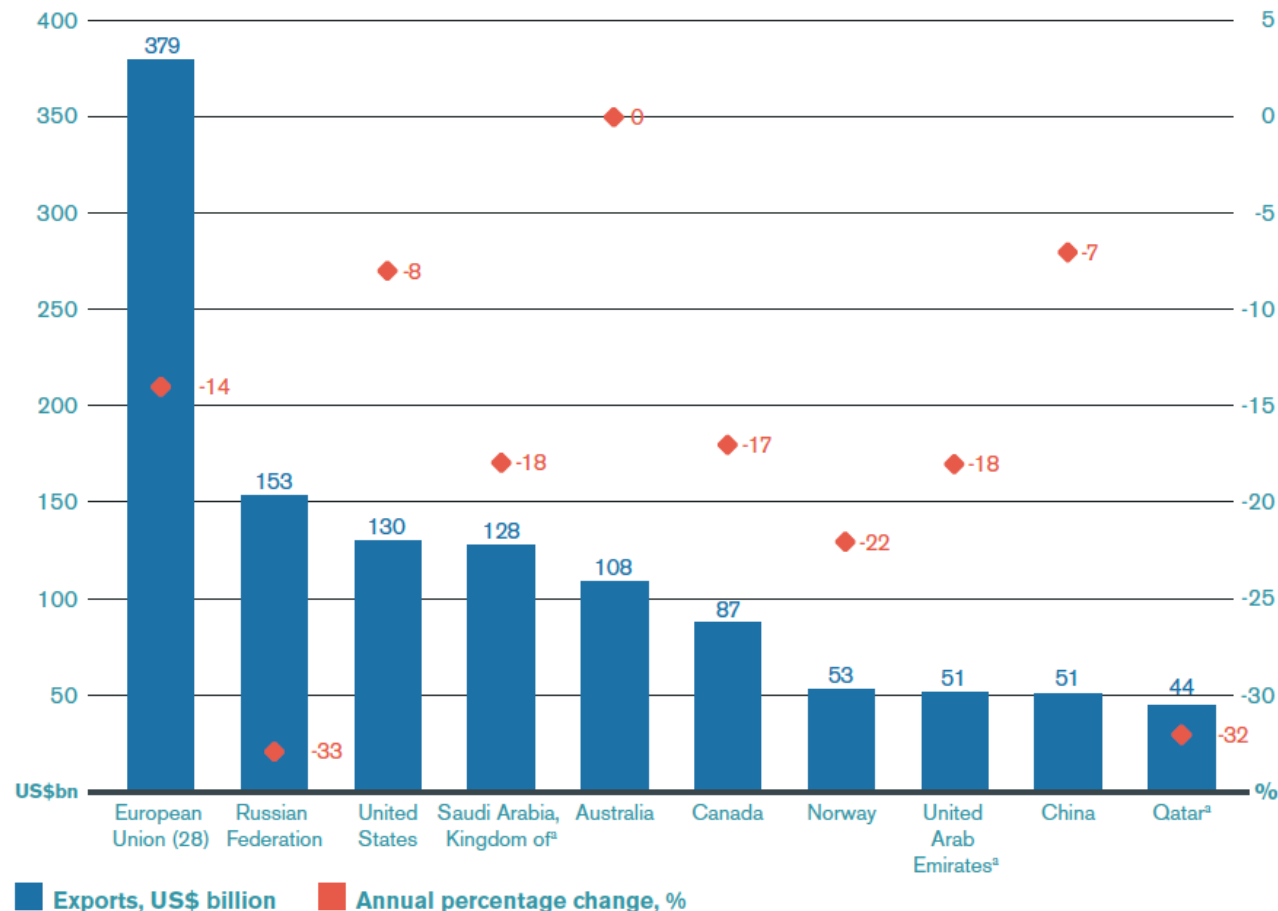

^a Includes Secretariat estimates.

Source: WTO Secretariat.

Zastoupení zemí v exportu zboží v MO za rok 2016

Top ten exporters of fuels and mining products, 2016
(US\$ billion and annual percentage change, %)

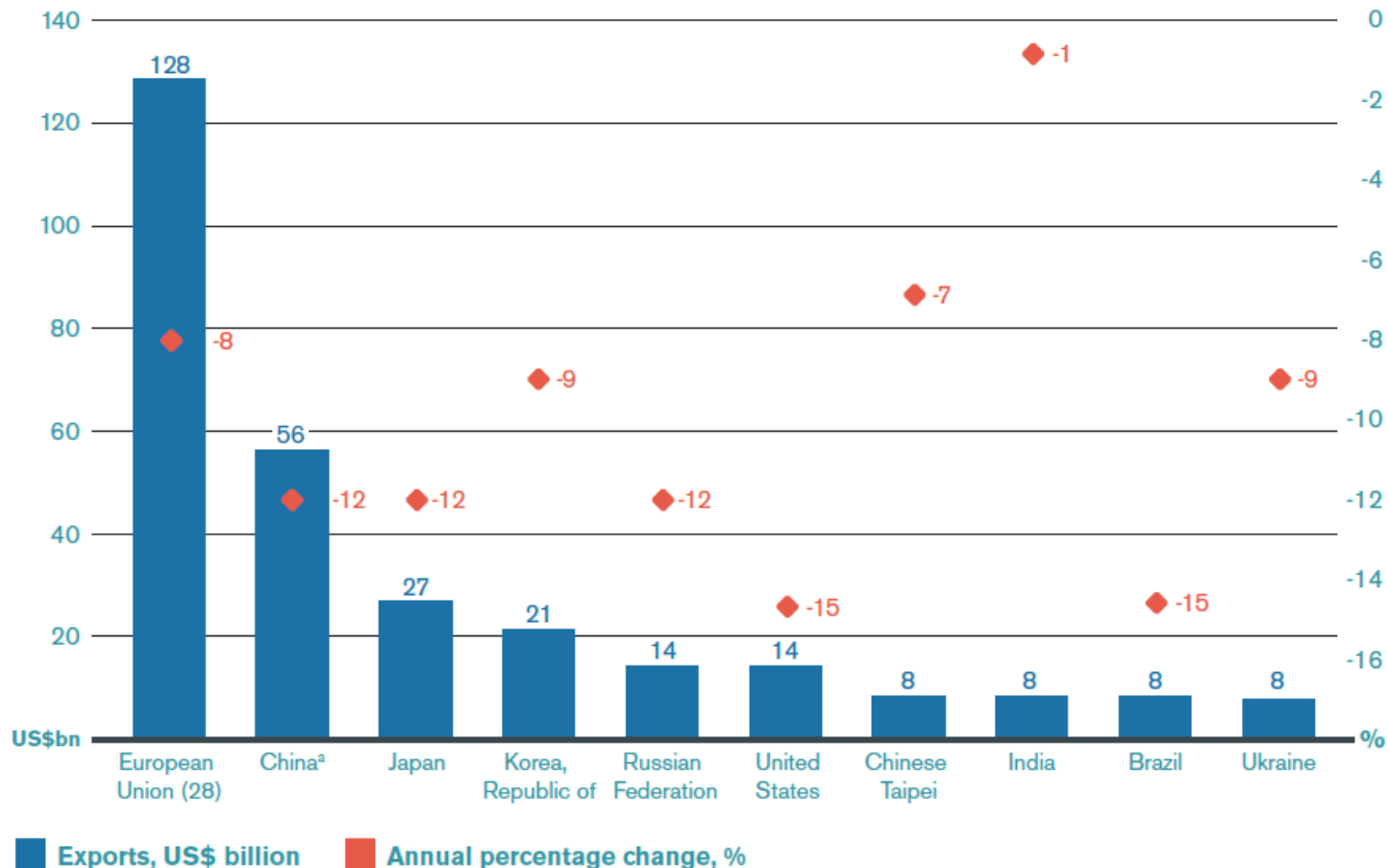

^a Includes Secretariat estimates.

Source: WTO Secretariat.

Zastoupení zemí v exportu zboží v MO za rok 2016

Top ten exporters of iron and steel, 2016
(US\$ billion and annual percentage change, %)

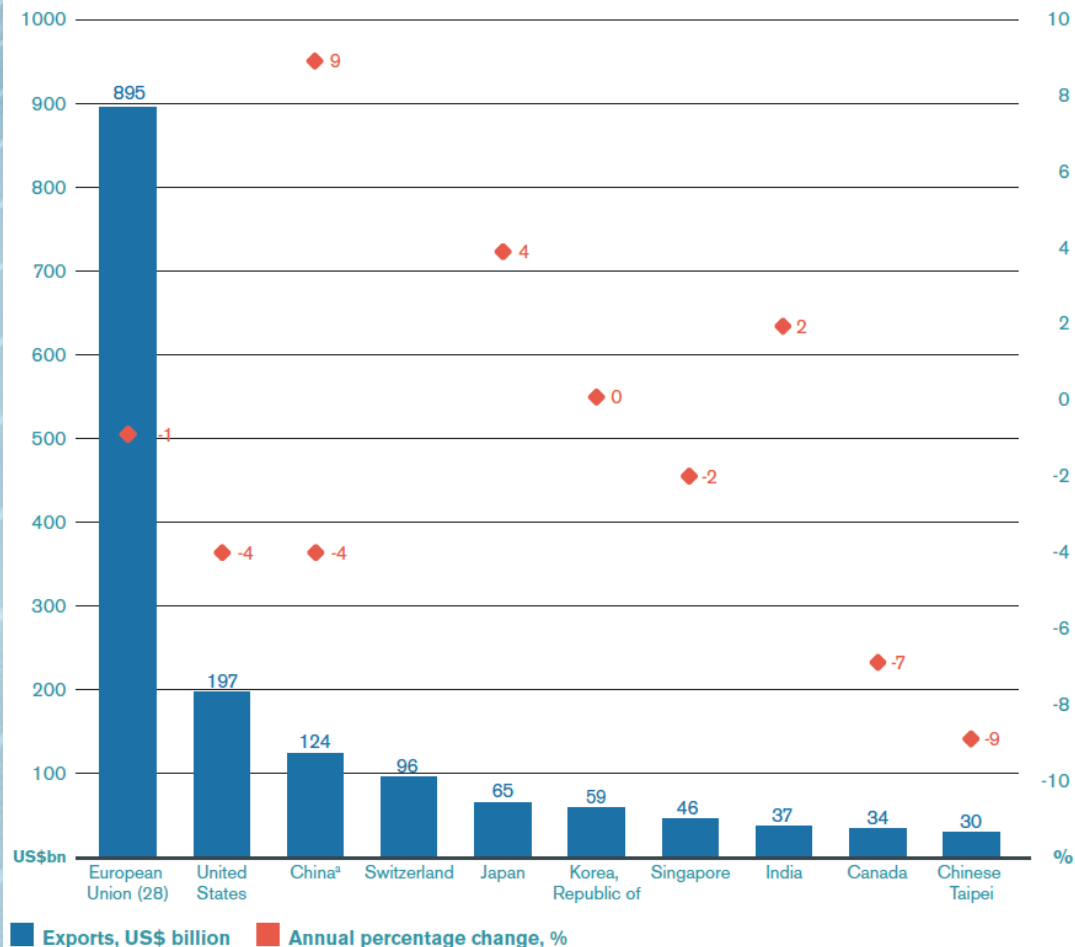

^a Includes significant shipments through processing zones.

Source: WTO Secretariat.

Zastoupení zemí v exportu zboží v MO za rok 2016

Top ten exporters of chemicals, 2016
(US\$ billion and annual percentage change, %)

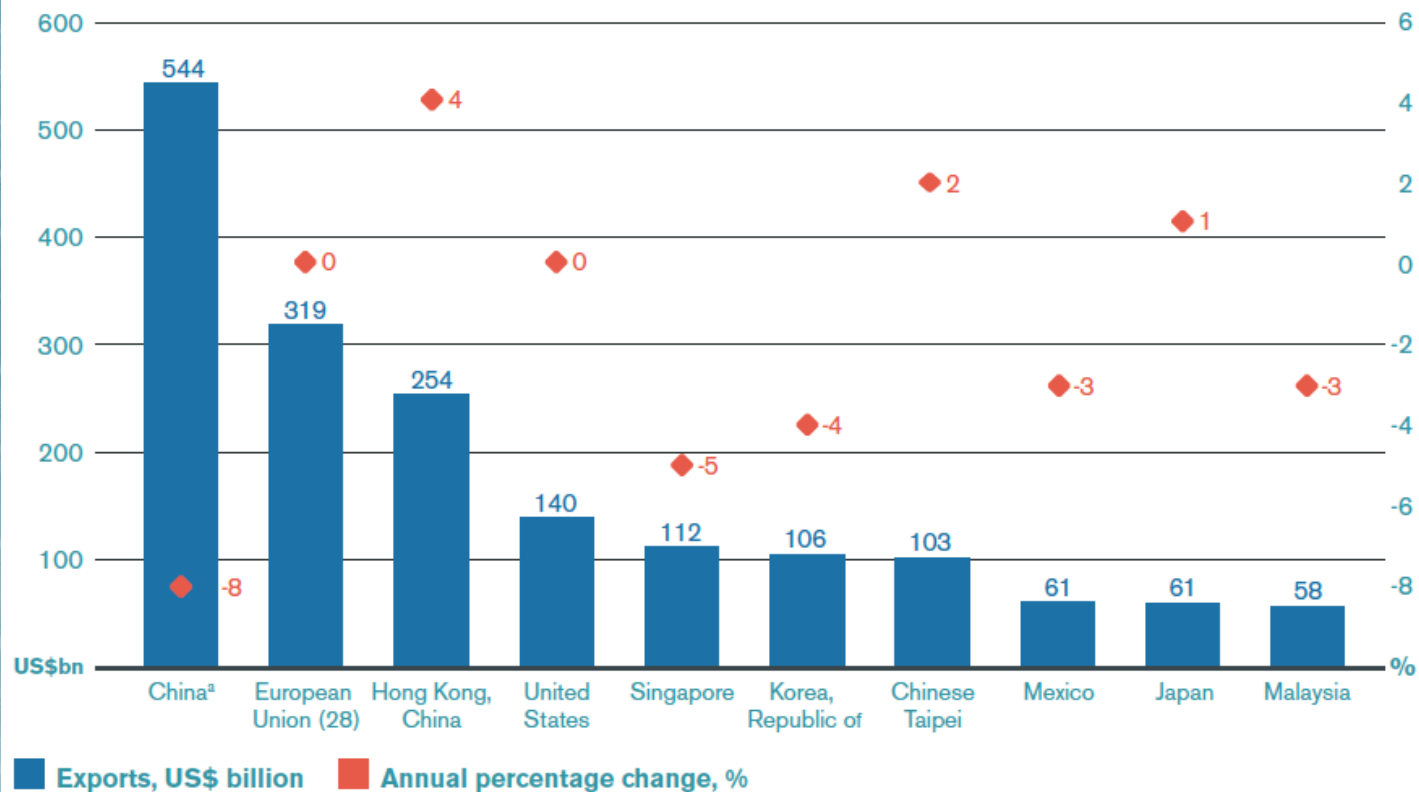
^a Includes significant shipments through processing zones.

Source: WTO Secretariat.

Zastoupení zemí v exportu zboží v MO za rok 2016

Chart 4.7:

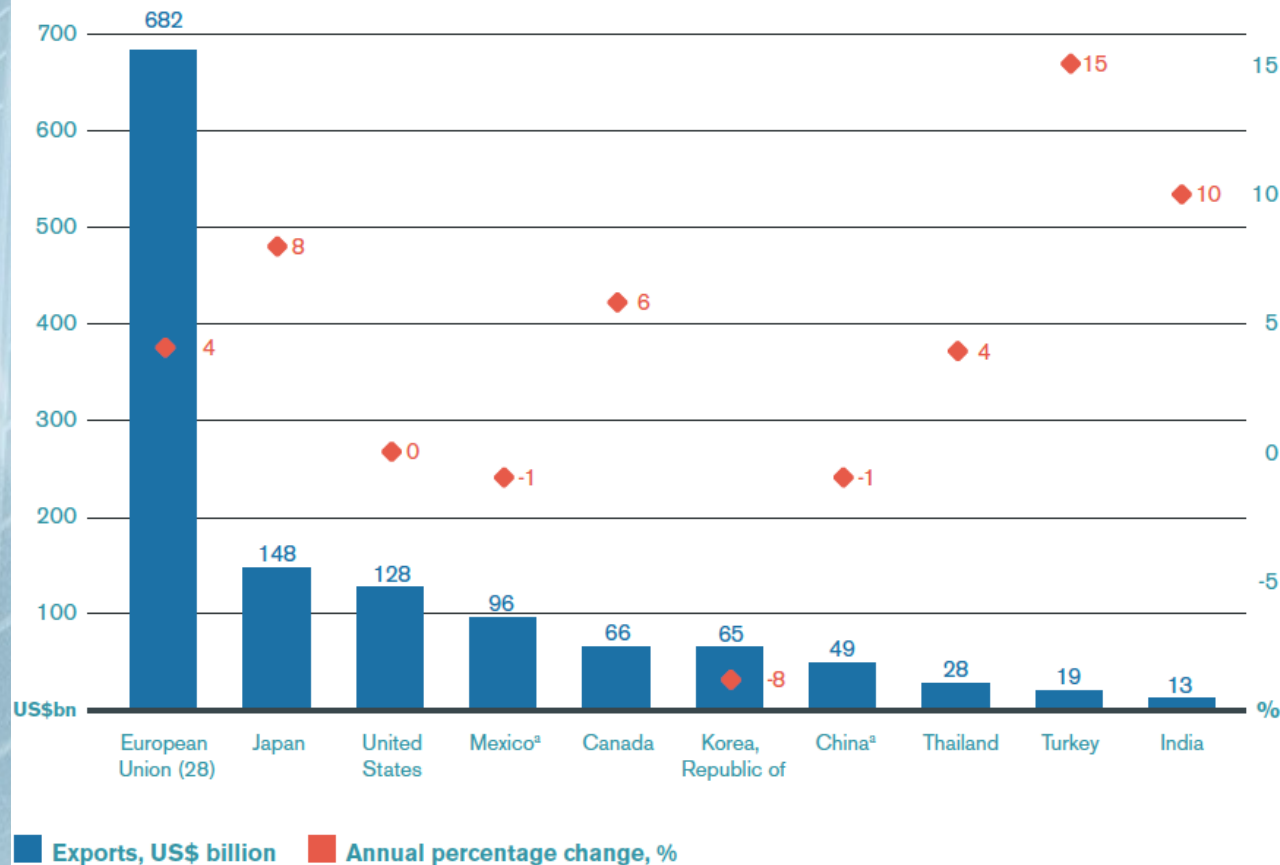
Top ten exporters of office and telecom equipment, 2016
(US\$ billion and annual percentage change, %)

^a Includes significant shipments through processing zones.
Source: WTO Secretariat.

Zastoupení zemí v exportu zboží v MO za rok 2016

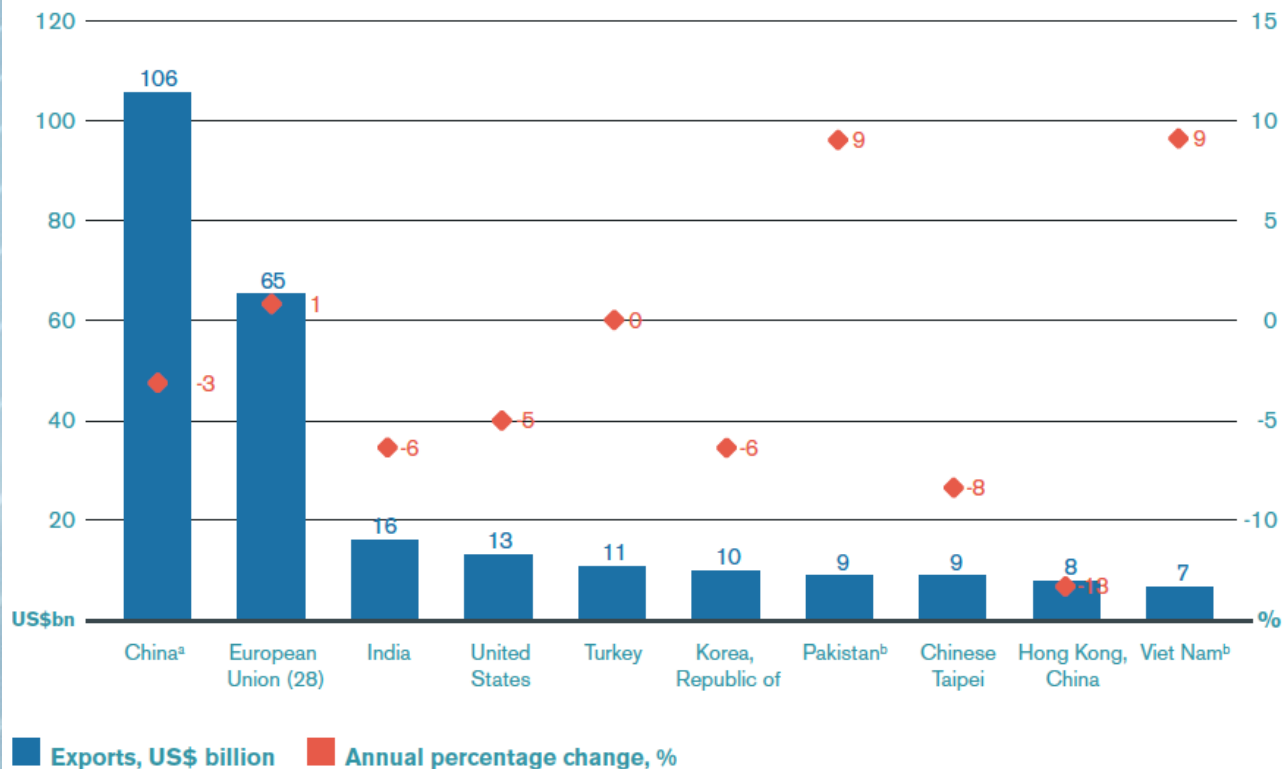
Top ten exporters of automotive products, 2016
(US\$ billion and annual percentage change, %)

^a Includes significant shipments through processing zones.
Source: WTO Secretariat.

Zastoupení zemí v exportu zboží v MO za rok 2016

Top ten exporters of textiles, 2016
(US\$ billion and annual percentage change, %)

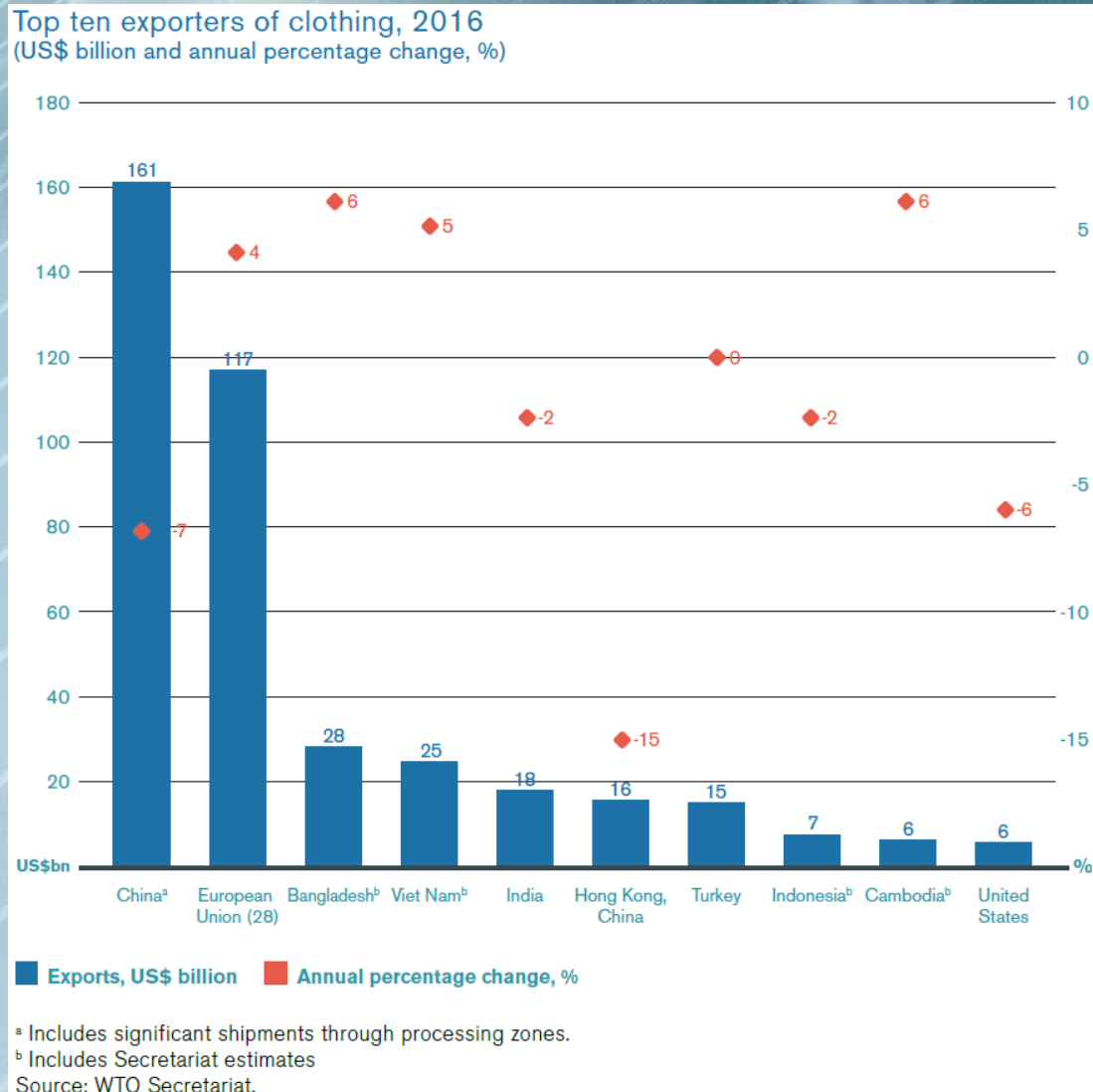

^a Includes significant shipments through processing zones.

^b Includes Secretariat estimates

Source: WTO Secretariat.

Zastoupení zemí v exportu zboží v MO za rok 2016

ZAHRANIČNÍ OBCHOD ČR - 2016

Mezinárodní obchod v ČR

úvod

V celkovém **vývozu ČR** představují výrobky ZP téměř 95 %. Hodnota vývozu komodit ZP ve sledovaném období 2009 až 2015 neustále roste, zatímco hodnota ostatních komodit, které představují zemědělské a surovinové položky, osciluje, zejména v důsledku jejich citlivosti na vývoj cen. Největší kladné saldo ve skupinách výrobků zpracovatelského průmyslu mají motorová vozidla, následována stroji, elektrickými zařízeními a kovovými konstrukcemi. Záporná salda vykazují především kovy, chemické látky a farmaceutické výrobky.

Zdroj: Panorama zpracovatelského průmyslu ČR 2015

Mezinárodní obchod v ČR

úvod

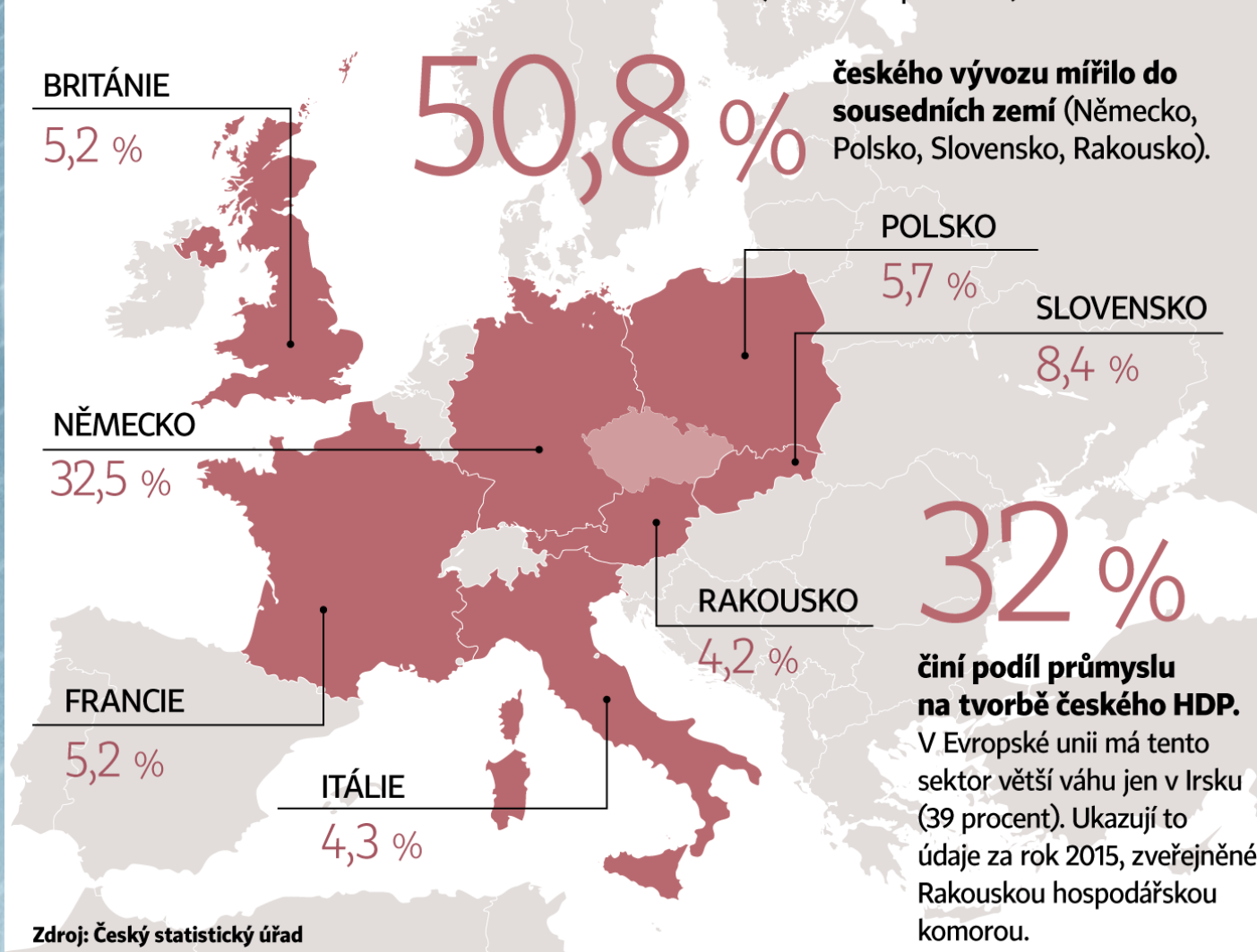
V podrobnějším pohledu na vývoz ZP je patrná dominance vývozu motorových vozidel, počítačů, strojů a elektrických zařízení.

V dovozu představují výrobky zpracovatelského průmyslu okolo 90 % jeho celkové hodnoty a rovněž vykazují růstový trend. Z komodit je nejvýznamnější dovoz počítačů, motorových vozidel, chemických látek a kovů.

Zdroj: Panorama zpracovatelského průmyslu ČR 2015

Nejvýznamnější exportní trhy

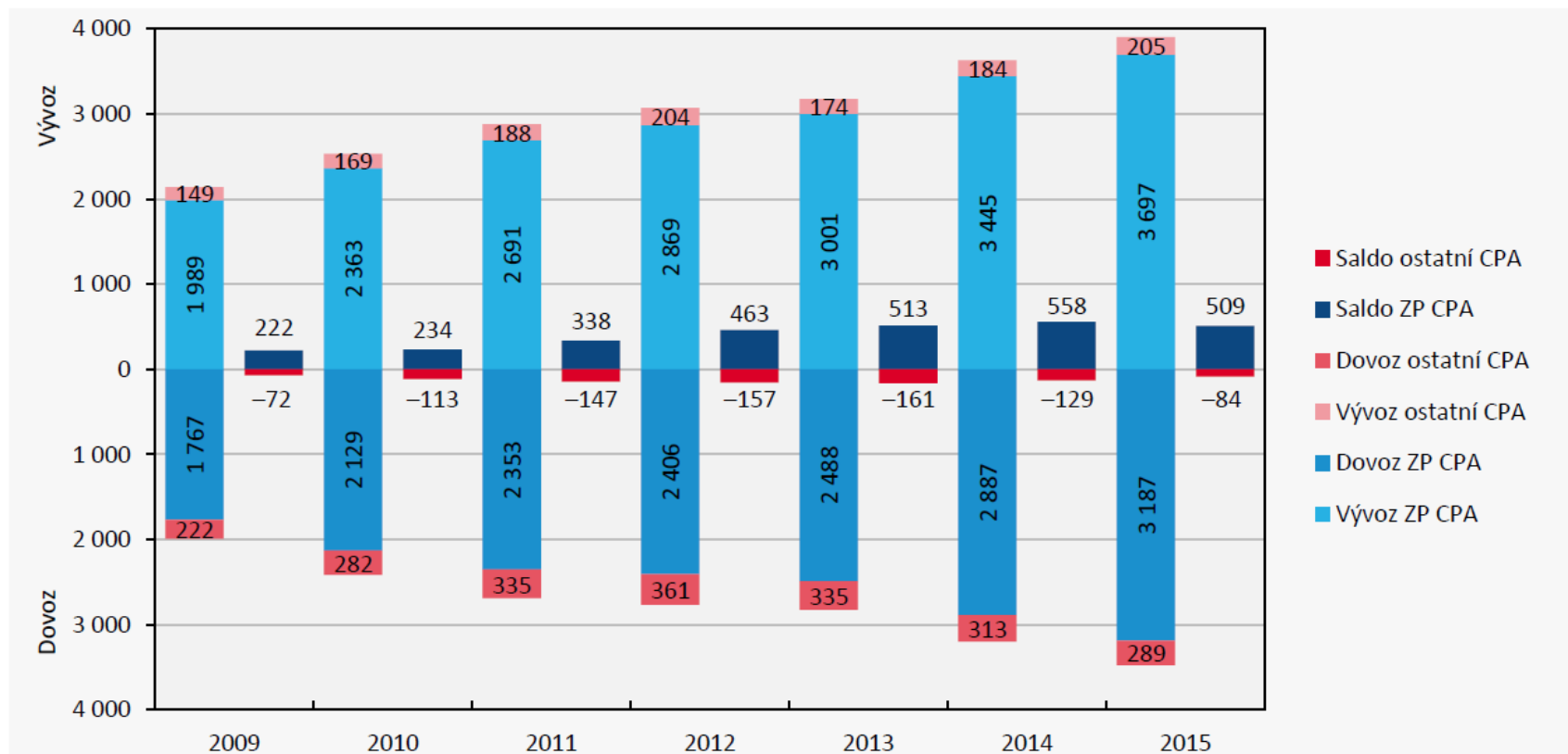
HLAVNÍ EXPORTNÍ TRHY ČESKÝCH FIREM (leden–listopad 2016)

Mezinárodní obchod v ČR

úvod

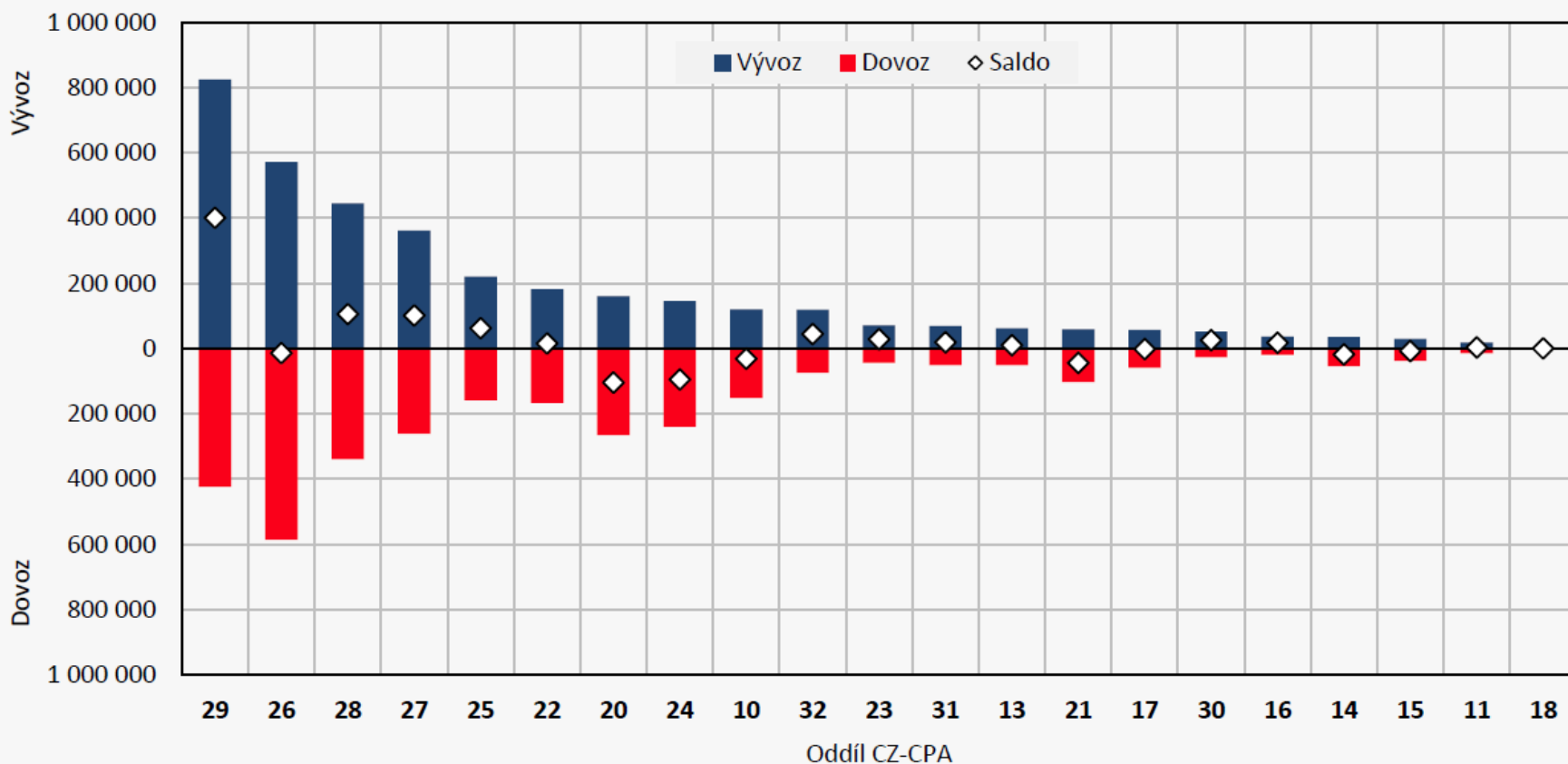
Graf 1.38 – Vývoz, dovoz a saldo 2008 – 2015 (mld. Kč)

Pramen: data ČSÚ, výpočty MPO

Vývoz zpracovatelského průmyslu dle NACE kódů

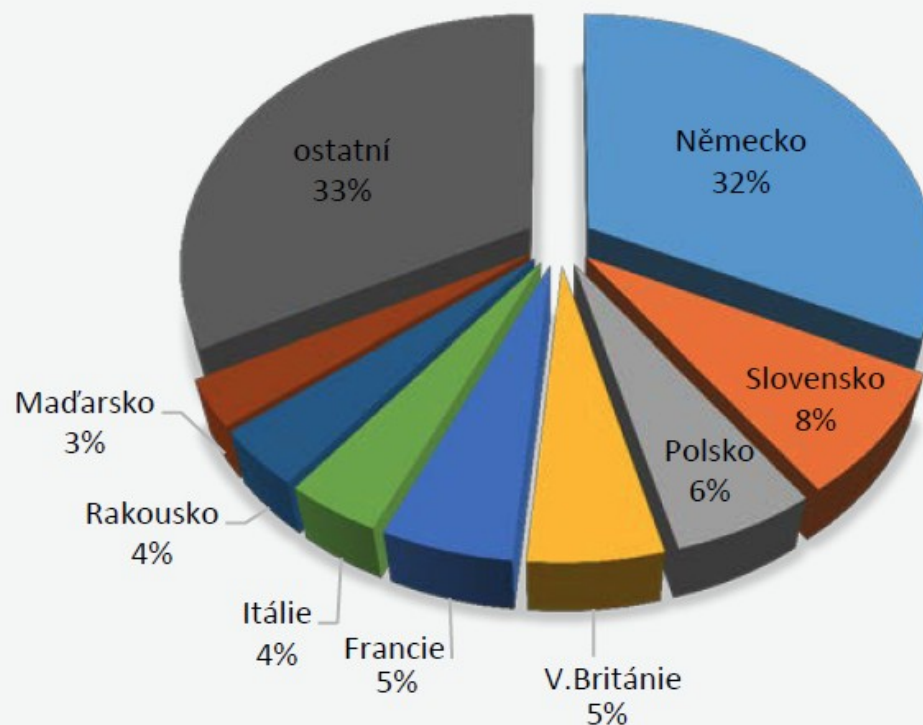
Graf 1.39 – Vývoz, dovoz a saldo v roce 2015 dle CZ-CPA (mil. Kč)

Pramen: data ČSÚ, výpočty MPO

Vývoz zpracovatelského průmyslu

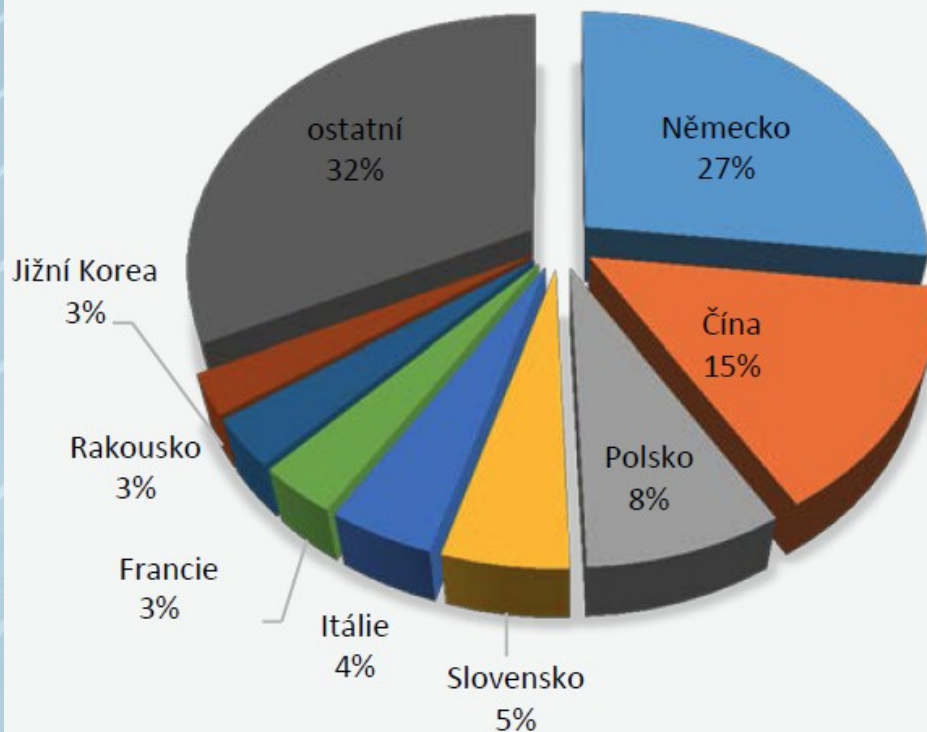
Vývozní teritoria v roce 2015

Pramen: data ČSÚ, výpočty MPO

Dovoz zpracovatelského průmyslu

Dovozní teritoria v roce 2015

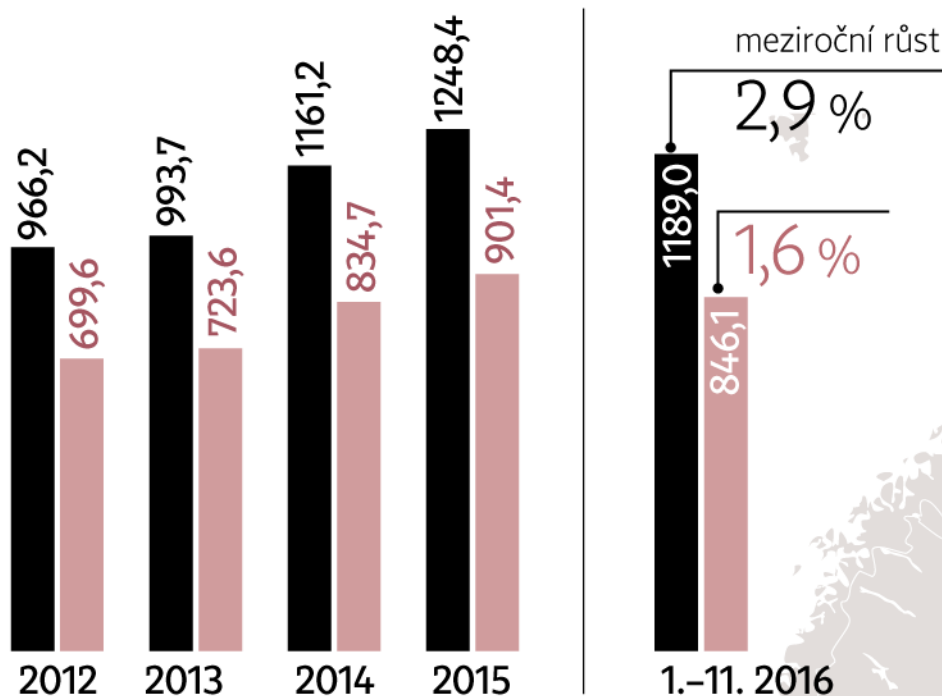
Pramen: data ČSÚ, výpočty MPO

Nejvýznamnější obchodní partner

ČESKO-NĚMECKÝ OBCHOD

OBCHODNÍ VÝMĚNA S NĚMECKEM (v mld. Kč)

■ Vývoz z ČR ■ Dovoz do ČR

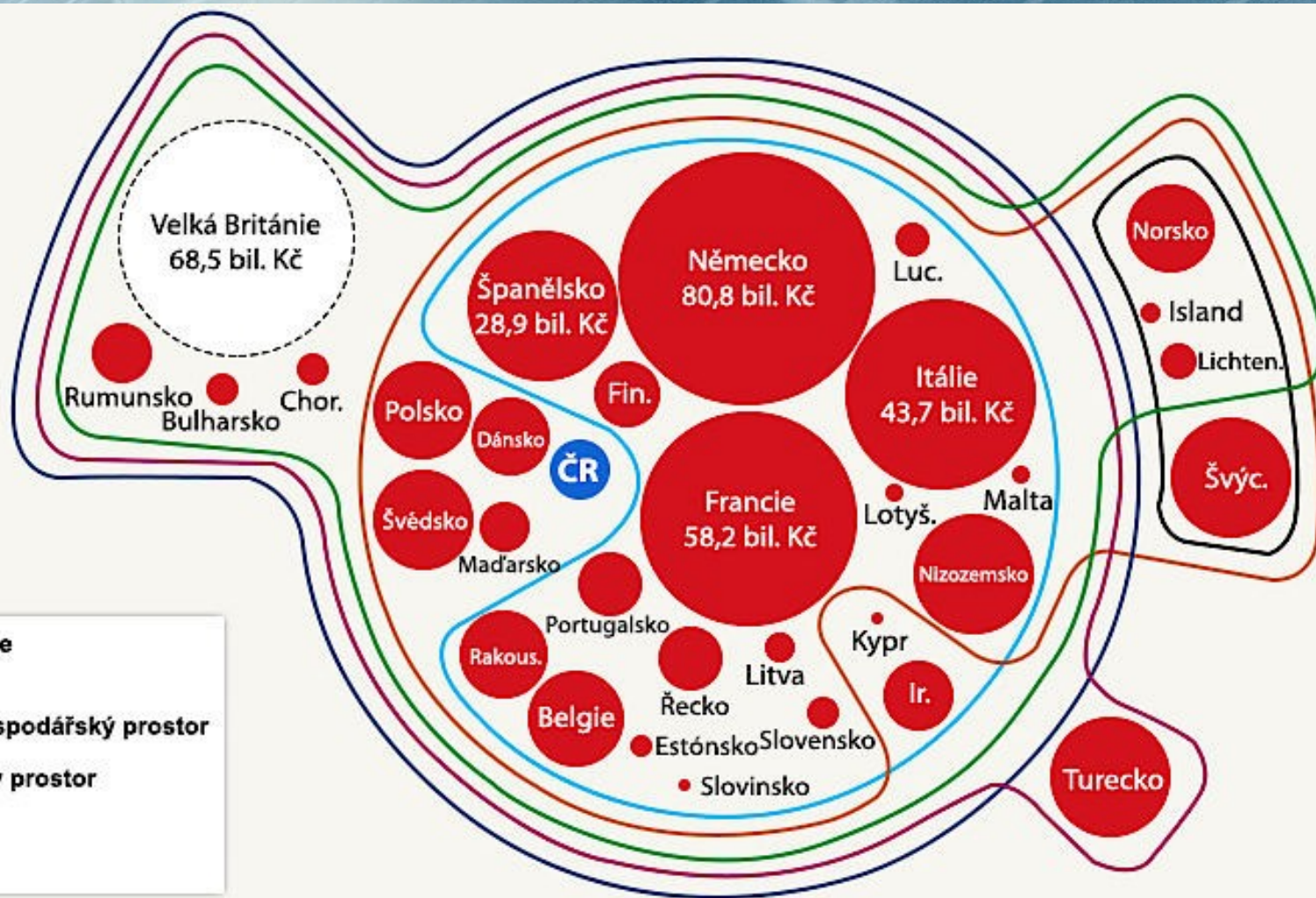

1,9 %

O tolik stoupl loni německý HDP, což bylo nejvíce za pět let.

Spolková vláda letos, kdy bude v Německu o tři pracovní dny méně než v roce 2016, počítá se zpomalením růstového tempa na 1,4 procenta.

Zastoupení ČR v obchodních uskupeních EU

Pozn. Klíč k CZ NACE

Zpracovatelský průmysl podle CZ-NACE

SEKCE C – ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL	
Oddíl	Název
10	Výroba potravinářských výrobků
11	Výroba nápojů
12	Výroba tabákových výrobků
13	Výroba textilií
14	Výroba oděvů
15	Výroba usní a souvisejících výrobků
16	Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových a slaměných výrobků, kromě nábytku
17	Výroba papíru a výrobků z papíru
18	Tisk a rozmnožování nahraných nosičů
19	Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů
20	Výroba chemických látek a chemických přípravků
21	Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků
22	Výroba pryžových a plastových výrobků
23	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků
24	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů, slévárství
25	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení
26	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení
27	Výroba elektrických zařízení
28	Výroba strojů a zařízení jinde neuvedených
29	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů
30	Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení
31	Výroba nábytku
32	Ostatní zpracovatelský průmysl
33	Opravy a instalace strojů a zařízení

Pozn.: z důvodu ochrany důvěrných dat nejsou v publikaci uvedeny údaje za oddíly CZ-NACE 12+33

Literatura

1. Kubišta V. a kol.: Mezinárodní ekonomické vztahy, Nakl. Aleš Čeněk Praha, 2009, ISBN 978-80-7380-191-5
2. Svatoš M. a kol.: Zahraniční obchod teorie a praxe, Grada Publishing, 2009 ISBN 978-80-247-2718-0
3. WTO "World Trade Statistical Review 2017"
WTO Secretariat – veškeré snímky interpretující světový obchod
4. Panorama zpracovatelského průmyslu ČR 2015, MPO ČR